

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
«УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ»

Затверджено на засіданні
кафедри прикладної економіки,
бізнес-інжинірингу та проєктного
менеджменту

Протокол № 1 від 01.09.2026 р.

УКЛАДАЧ(І):

- 1 Шкрабак Ірина, д-р екон. наук, професор, завідувачка кафедри прикладної економіки, бізнес-інжинірингу та проєктного менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри

Ірина ШКРАБАК

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Опис дисципліни

Дисципліна «Управління операційними ризиками» спрямована на формування у здобувачів освіти фахових навичок управління ризиками підприємства в умовах невизначених господарських ситуацій на основі аналізу, моделювання та оцінювання ризиків із застосуванням сучасного економіко-математичного інструментарію. Курс зорієнтований на опанування теорії і практики управління операційними ризиками, методів їх кількісної оцінки та прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Логіка побудови курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних основ ризик-менеджменту, принципів і механізмів управління ризиками в системі менеджменту з урахуванням міжнародних стандартів ISO 31000 і COSO ERM, методів ідентифікації, аналізу, оцінки й мінімізації управлінських, операційних і фінансових ризиків, а також прикладних аспектів організації системи управління ризиками на промисловому підприємстві, зокрема в проєктах підвищення операційної ефективності гірничо-металургійних компаній.

Практична спрямованість курсу полягає у виконанні аналітично-розрахункових завдань з оцінки професійних і виробничих ризиків методом Файна – Кінні, кількісного оцінювання ризику статистичними методами, моделювання вибору рішень за допомогою дерева рішень і діагностики ймовірності банкрутства підприємства з використанням дискримінантного аналізу та нечіткого моделювання. Розрахунки виконуються в Microsoft Excel. Опанування курсу дозволить здобувачам освіти продуктивно працювати в умовах невизначеності і робити раціональний вибір серед множини можливих альтернатив.

1.2 Пререквізити та обмеження

- не рекомендується обирати цю дисципліну, якщо її було вивчено раніше на такому ж рівні вищої освіти;
- знання особливостей економічних явищ і процесів, здатність встановлювати причинно-наслідкові та функціональні залежності між показниками;
- базові знання з теорії ймовірностей і математичної статистики (математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення) та володіння методами економіко-математичного моделювання для обґрунтування рішень;
- наявність ноутбука, корпоративного облікового запису @mipolytech.education, особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи), встановлених Microsoft Teams, Microsoft Word і Microsoft Excel.

1.3 Результати навчання з дисципліни

Основні результати навчання:

1. Пояснювати поняття, природу та закономірності виникнення управлінських і операційних ризиків, класифікувати ризики та визначати джерела невизначеності в діяльності підприємства.
2. Ідентифікувати операційні ризики з використанням карт потоків, методу подій, аналізу фінансової та управлінської звітності і будувати схеми причинно-наслідкових зв'язків виникнення ризику.

3. Застосовувати принципи, процес і механізми управління ризиками в системі менеджменту відповідно до ISO 31000 і COSO ERM, розробляти політику та програму управління ризиками.

4. Оцінювати професійні та виробничі ризики методом Файна – Кінні і визначати пріоритети заходів з їх зниження.

5. Кількісно оцінювати ризик статистичними методами (математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення, коефіцієнт варіації) та аналізувати фінансові ризики підприємства.

6. Моделювати вибір рішень в умовах ризику за допомогою дерева рішень, діагностувати ймовірність банкрутства підприємства методами дискримінантного аналізу та нечіткого моделювання.

7. Формувати ефективні управлінські рішення з мінімізації ризиків в умовах невизначеності та оцінювати ефективність методів управління ризиком.

8. Дотримуватися принципів академічної доброчесності під час виконання практичних та індивідуальних завдань і відповідально застосовувати цифрові інструменти та технології штучного інтелекту.

9. Ефективно взаємодіяти з учасниками команди під час розв'язання ситуаційних завдань, аргументовано представляти результати аналізу ризиків у вигляді письмового звіту і презентації.

10. Аналізувати інформацію з різних джерел, критично оцінювати альтернативні варіанти рішень і генерувати нові ідеї щодо оптимізації наслідків ризиків.

11. Використовувати Microsoft Excel та інші цифрові інструменти для кількісного оцінювання й моделювання ризиків і візуалізації результатів.

1.4 Організація курсу, форми та методи навчання

– Освітній процес є комбінацією лекцій, практичних занять та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle, роботи з джерелами інформації професійного змісту і самостійного пошуку матеріалів у Kortext та Research4Life.

– Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим; від здобувачів освіти очікується ознайомлення з матеріалом перед лекцією, що дозволить побудувати лекційне заняття у вигляді сполучення пояснень викладача та обговорення проблемних питань, які виникли під час підготовки до лекції.

– Практичні заняття передбачають аналіз умовно змодельованих ситуацій, розбір реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу, а також використання інтерактивних форм навчання: проведення дискусій і мозкових штурмів; їх відвідування є бажаним.

– Лабораторні роботи навчальним планом не передбачені.

– Від здобувача освіти потребується виконати практичні та індивідуальні завдання і модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

– Оцінки за практичні та індивідуальні завдання і модульні контрольні роботи оголошуються в журналі оцінок Moodle протягом тижня після завершення терміну подання.

– З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

– Офіційними каналами зв'язку є електронна пошта та MS Teams з використанням облікового запису @mipolytech.education.

- Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.
- Виробниче навчання та очні лабораторно-тренінгові сесії з дисципліни навчальними планами не передбачені.

1.5 Мова освітнього процесу

Українська (окремі джерела літератури, інфографіка, шаблони та візуалізація матеріалів курсу – частково англійською).

2 ЗМІСТ НАВЧАННЯ

Змістовий модуль 1. Методологічні засади управління операційними ризиками

Тема 1. Концепція ризику в діяльності економічних систем

Поняття невизначеності як джерела ризику. Причини невизначеності в економіці, що є джерелами ризику; невизначеність зовнішнього середовища. Поняття ризику в економічній діяльності, підходи до його визначення. Характеристики ризику: ймовірність, наслідки, рівень. Класифікація ризиків. Ризик – небезпека – нові можливості.

Тема 2. Теоретичні аспекти управління ризиками

Ризик: фактори впливу. Елементи процесу управління ризиками. Алгоритм запровадження діяльності з управління ризиками; складові процесу управління ризиками та їх інтеграція в систему менеджменту. Політика управління ризиками. Принципи діяльності з управління ризиками за ISO 31000 і концептуальна модель COSO ERM.

Ідентифікація ризиків. Причини виникнення ризиків у відповідності категорій. Ймовірність виникнення ризиків у відповідності видів. Загальна схема причинно-наслідкового зв'язку виникнення ризику.

Тема 3. Ризик-менеджмент

Основні підходи до управління ризиком. Процес управління ризиком. Способи оптимізації ризиків: уникнення, зниження, передача, прийняття. Система ризик-менеджменту та її функції. Стратегія і програма управління ризиками. Узагальнена схема процесу управління ризиком.

Оцінка можливих наслідків та ймовірності настання ризиків; матриця ризиків. Аналіз імовірності виникнення ризику стосовно збитку і стосовно сприятливих можливостей. Оцінка професійних і виробничих ризиків методом Файна – Кінні. Оцінка ефективності методів управління ризиком.

Тема 4. Операційний ризик в системі ризиків

Сутність поняття «операційний ризик». Класифікація операційних ризиків; таксономія операційного ризику за типами подій. Методи виявлення операційних ризиків: карти потоків, метод подій, аналіз фінансової та управлінської звітності; ключові індикатори ризику.

Методи та напрями зниження рівня операційного ризику на прикладах промислових підприємств і фінансових установ. Управління операційними ризиками в проєктах підвищення операційної ефективності та організаційних змін. Рекомендації щодо вдосконалення систем оцінки та управління ризиками.

Змістовий модуль 2. Інструментарій оцінки та моделювання ризиків

Тема 5. Фінансові ризики підприємства

Сутність та види фінансових ризиків; основні характеристики і класифікаційні ознаки фінансових ризиків підприємства. Завдання та функції системи управління фінансовими ризиками. Послідовність дій при формуванні портфеля фінансових ризиків. Механізм і етапи процесу управління фінансовими ризиками. Основні фактори, що впливають на рівень фінансових ризиків.

Тема 6. Кількісне оцінювання ризику

Система кількісних оцінок ризику; загальні підходи до кількісної оцінки ризику. Статистичний метод. Застосування ймовірності до оцінки рівня ризику. Ризик в абсолютному виразі: математичне сподівання, дисперсія та середньоквадратичне відхилення випадкової величини. Оцінка ступеня ризику у відносному виразі: коефіцієнт варіації. Реалізація розрахунків у Microsoft Excel.

Тема 7. Моделювання та оптимізація ризику

Моделювання вибору рішень в умовах ризику за допомогою дерева рішень. Оцінка економічного ризику на основі методів математичної статистики.

Нечітке моделювання можливості ризику банкрутства. Діагностика ймовірності виникнення ризику банкрутства підприємства на основі методу лінійного дискримінантного аналізу. Вибір заходів з мінімізації ризику та оцінка їх ефективності.

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркової

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	в т.ч.			
			Л*	П (С)	ЛР	СРС
Змістовий модуль 1. Методологічні засади управління операційними ризиками						
1.	Концепція ризику в діяльності економічних систем	20	4	4		12
2.	Теоретичні аспекти управління ризиками	20	4	4		12
3.	Ризик-менеджмент	22	6	6		10
4.	Операційний ризик в системі ризиків	22	6	6		10
Змістовий модуль 2. Інструментарій оцінки та моделювання ризиків						
5.	Фінансові ризики підприємства	22	4	4		14
6.	Кількісне оцінювання ризику	22	6	6		10
7.	Моделювання та оптимізація ризику	22	6	6		10
Усього годин		150	36	36		78

*тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

** у разі, якщо конкретний бюджет часу для семестру вивчення дисципліни як вибіркової відрізняється від наведеного вище через різну кількість тижнів, в робочому порядку викладач може коригувати обсяг та зміст видів робіт

4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

Вид КТ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Всього
П(С)З				10			10						10				10		40
ЛР																			0
ІЗ							10									10			20
МКР									20									20	40
Всього																			100

* В разі, якщо кількість тижнів для різних освітніх програм або індивідуальних освітніх траєкторій відрізняється, то робочі графіки виконання контрольних точок розміщуються в системі управління навчанням Moodle

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Вид КТ	Опис КТ, порядок її проходження, засоби діагностики та критерії оцінювання
П(С)З	Практичне завдання має дослідницький характер і виконується у відповідності до індивідуального варіанту ситуативного завдання. Підготовлене завдання у вигляді файлу *.docx або *.pdf (з розрахунками в Microsoft Excel) розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подання. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля. Критерії отримання балів (максимум 10 балів за кожне завдання): здобувач освіти правильно визначив проблеми, поставив мету, обґрунтував своє бачення, виконав необхідні розрахунки, представив висновок і окреслив перспективи та обмеженість рішення; завдання структуровано і викладено діловим або науковим стилем (4 бали; РН 1–7, 11); завдання містить комплексну, логічну й оригінальну пропозицію розв'язання ситуативного завдання, продемонстровано критичне осмислення і креативне мислення, пропозиції обґрунтовані і достатні (3 бали; РН 7, 10); під час презентації або захисту здобувач освіти демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання і адаптує свою позицію до змін вихідного ситуативного завдання (3 бали; РН 9).
ІЗ	Індивідуальне завдання № 1 «Оцінка професійних ризиків методом Файна – Кінні (Fine – Kinney)» та № 2 «Запобігання ризику банкрутства підприємства на основі нечіткого моделювання фінансового стану» мають дослідницький характер. Завдання подається у вигляді письмового звіту (*.docx або *.pdf з файлом розрахунків) і презентації, розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle і перевіряється протягом тижня після завершення терміну подання. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля. Критерії отримання балів (максимум 10 балів за кожне завдання): здобувач освіти правильно визначив проблеми, поставив мету, обґрунтував своє бачення, виконав необхідні розрахунки, представив висновок і окреслив перспективи та обмеженість рішення; звіт структуровано і викладено діловим або науковим стилем (4 бали; РН 4, 6, 7, 11); звіт містить комплексну, логічну й оригінальну пропозицію, продемонстровано критичне осмислення і креативне мислення, наведено джерела і задекларовано використання ШІ (3 бали; РН 8, 10); під час презентації і захисту здобувач освіти демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання і адаптує свою позицію до змін вихідного ситуативного завдання (3 бали; РН 9). Виявлення академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації даних є підставою для недопуску роботи до захисту й оцінювання в 0 балів.
МКР	МКР виконуються в Moodle в години практичних занять. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кожна модульна контрольна робота включає блок із 20 тестових завдань множинного вибору з однією або декількома правильними відповідями (0,5 бала за повністю правильну відповідь, 0 балів за її відсутність) та практичне ситуативне завдання (коректність і правильність розрахунків, професійна термінологія і розуміння проблеми – 5 балів; логічність і послідовність міркувань, обґрунтованість висновків і пропозицій – 5 балів); максимум 20 балів.

4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

Форма підсумкового контролю	Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів
Умови допуску до підсумкового контролю	Якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до завершення теоретичного навчання
Порядок визначення підсумкової оцінки	– якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях; – в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав 60 і більше балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки		
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Додаткові зауваження

– студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](http://metinvest.university)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій ([Академічні політики : Polytechnic \(metinvest.university\)](http://metinvest.university))

– оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;

– викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо

така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики дисципліни (наприклад, Coursera, Udemu або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певної(их) контрольних точок;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), працює за фахом / виконує професійні задачі, що відповідають предметній області дисципліни, то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певної(их) контрольних точок.

– В разі, якщо здобувач освіти в рамках реалізації права на академічну мобільність опанував дисципліну з аналогічними результатами навчання як обов'язкову або вибірковою в іншому закладі вищої освіти, то в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)) такі результати можуть бути визнані з перезарахуванням кредитів.

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

5.1 Базові джерела

1. Hopkin P., Thompson C. Fundamentals of Risk Management: Understanding, Evaluating and Implementing Effective Enterprise Risk Management. 6th ed. London ; New York : Kogan Page, 2022. 446 p. ISBN 978-1-3986-0286-1.
2. Савчук В. Ризик-менеджмент. Київ : Лабораторія, 2024. 304 с.
3. Савчук В., Ковальов Д. Стратегування в умовах невизначеності. Київ : Лабораторія, 2024. 206 с.
4. Економічний ризик: ігрові моделі : навчальний посібник / В. В. Вітлінський, П. І. Верченко, А. В. Сігал, Я. С. Наконечний. Київ : КНЕУ, 2022. 446 с.
5. Кучеренко В. Р., Карпов В. А., Карпов А. В. Економічний ризик та методи його вимірювання : навчальний посібник. Одеса, 2021. 200 с.
6. Вітлінський В. В., Великоіванченко Г. І. Ризикологія в економіці та підприємництві : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 480 с.
7. Васильєва Т. А., Кривич Я. М., Леонов С. В. Економічний ризик: методи оцінки та управління : навчальний посібник. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2020. 208 с.

5.2 Додаткові джерела

8. Економіко-математичне моделювання : навчальний посібник / за ред. О. Т. Івашука. Тернопіль : ТНЕУ, Економічна думка, 2020. 704 с.
9. Гірняк О. М., Лазановський П. П. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків. Львів : Українська академія друкарства, 2019. 268 с.
10. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навчальний посібник / М. Д. Балджи, В. А. Карпов, А. І. Ковальов, О. О. Костусев, І. М. Котова, Н. В. Сментина. Одеса : ОНЕУ, 2013. 670 с.
11. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навчальний посібник. Луцьк : ВежаДрук, 2018. 336 с.
12. Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків : навчальний посібник. Харків : НФаУ, 2018. 197 с.
13. Кігель В. Р. Ризикологія: теоретичні основи та прикладні задачі, моделі і методи : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2017. 230 с.
14. Ріщук Л. І. Управління ризиками : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. 47 с.
15. Стешенко О. Д. Ризикологія : навчальний посібник. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 180 с.
16. Шкрабак І. В., Харченко О. С. Шляхи пом'якшення криз при зміні організацією стадій життєвого циклу. Інтелект XXI. 2024. № 3. С. 44–49. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2024/2024_3/8.pdf.
17. Шкрабак І. В. Організаційно-управлінська реструктуризація металургійних підприємств при переході до проектного управління забезпеченням їх стратегічного розвитку. Сталий розвиток економіки. 2024. № 4 (51). С. 349–354.
18. Поважний О. С., Шкрабак І. В., Латишева О. В. Управління змінами в проектах підвищення операційної ефективності гірничо-металургійних компаній. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2023. № 2 (128). С. 37–44.

5.3 Вебресурси

19. ISO 31000:2018 Risk management – Guidelines. International Organization for Standardization : вебсайт. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html>.

20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
21. Інтернет-портал для управлінців : вебсайт. URL: <http://management.com.ua>.
22. Institute of Risk Management : вебсайт. URL: <https://www.theirm.org>.
23. Kortext : вебсайт. URL: <https://kortext.com>.
24. Research4Life : вебсайт. URL: <https://portal.research4life.org>.
25. Інституційний репозитарій ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» : вебсайт. URL: <https://dspace.mipolytech.education/home>.
26. Grafiati : онлайн-генератор бібліографічних посилань за ДСТУ 8302:2015, APA та іншими стилями : вебсайт. URL: <https://www.grafiati.com/uk/>.

5.4 Вебкурси

27. Operational Risk Management: Frameworks & Strategies (New York Institute of Finance; Risk Management Specialization) : Coursera : вебсайт. URL: <https://www.coursera.org/learn/operational-risk-management>.

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики, зокрема Кодексу етики, Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та працівників університету, Положення про врегулювання конфліктів, Антикорупційної програми тощо. Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)

– **Академічна недоброчесність** у вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування; обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено; і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– У разі надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу.

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише здобувачами освіти, яким призначено цей курс, і лише для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті: студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.